

Novetats documentals de recerca i universitats

Departament de Recerca i Universitats
Maig 2021 #46

Llibres i documents seleccionats

El finançament de les activitats de recerca, desenvolupament i innovació per part de la Generalitat de Catalunya. Any 2019

Sub-direcció General de Polítiques Sectorials Científiques i Tecnològiques. Direcció General de Recerca. Secretaria d'Universitats i Recerca. Departament d'Empresa i Coneixement. Desembre, 2020, 10 pàg.

[Llegiu-ne més](#)

Erasmus+ (2021-2027). Programa de la UE per a l'educació, la formació, la joventut i l'esport

Setè programa. Comissió Europea. Març, 2021, 359 pàg. PDF ISBN 978-92-76-29658-4

[Llegiu-ne més](#)

The geography of R&I and productivity. Regional disparities and dynamics

Direcció General de Recerca i Innovació. Comissió Europea. Desembre 2020, 43 pàg. ISBN: 978-92-76-25370-9

[Llegiu-ne més](#)

Las universidades españolas. Una perspectiva autonómica. 2020

Fundación CYD. Abril, 2021.

[Llegiu-ne més](#)

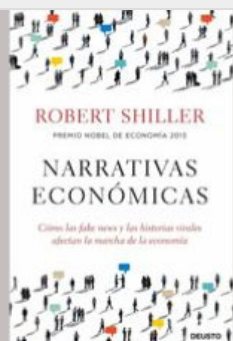
Reproducibility of scientific results in the EU

Lee Baker, Wainer Lusoli et al.
Direcció General de Recerca i
Innovació. Comissió Europea.
Desembre 2020, 32 pàg. ISBN 978-
92-76-19888-8

[Llegiu-ne més](#)

Divulgació científica

Narrativas económicas. Cómo las fake news y las historias virales afectan la marcha de la economía

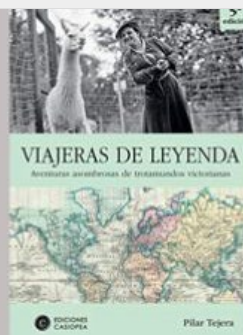
Robert J. Shiller. Premi Nobel
d'Economia 2013. Ed. Deusto, gener
2021, 488 pàg. ISBN: 978-
8423432165

[Llegiu-ne més](#)

Viajeras de leyenda. Aventuras asombrosas de trotamundos victorianas

Pilar Tejera Osuna. Ed. Casiopea,
2016, 374 pàg. ISBN: 978-
8461431915

[Llegiu-ne més](#)

Recursos electrònics

Plataforma Open Research Europe

Directorate-General for DG RTD, març, 2021. Horizon 2020. European Commission

[Llegiu-ne més](#)

De la referencia a la toma de decisión: ¿Para qué sirven los ranking universitarios?

Teodoro Luque (Universidad de Granada). Blog Fundación CYD, abril, 2021

[Llegiu-ne més](#)

Darrers butlletins electrònics publicats

- [Butlletins Recercat](#)
- [Butlletins AQU Catalunya](#)
- [Els Doctorats Industrials](#)

Revistes especialitzades

Accediu a les [revistes especialitzades](#) a les que està subscrit el Departament de Recerca i Universitats. Podeu consultar-hi els exemplars publicats i rebuts, els sumaris dels darrers números i el tipus de subscripció que tenim. Si us interessa algun article en particular, escriviu-nos un correu a biblioteca.recercaiuniversitats@gencat.cat

Més informació

- [Condicions de préstec](#)
- [Biblioteca Departament Recerca i Universitats](#)

[Alta](#) [Baixa](#) [Contacte](#)

ISSN: 2462-5426

El finançament de les activitats de recerca, desenvolupament i innovació per part de la Generalitat de Catalunya. Any 2019

Sub-direcció General de Polítiques Sectorials Científiques i Tecnològiques. Direcció General de Recerca. Secretaria d'Universitats i Recerca. Departament d'Empresa i Coneixement. Desembre, 2020, 10 pàg.

Enllaços relacionats

- [Accediu a l'Informe anual](#)

Aquest informe presenta les principals dades del finançament que el subsector Generalitat de Catalunya (departaments i òrgans superiors) va dedicar a l'R+D+I l'any 2019. L'informe mostra el finançament de l'R+D+I dut a terme amb fons interns del subsector Generalitat, és a dir, sense fons externs provinents, bàsicament, de la UE o de l'Estat. L'any 2019, l'import executat per la Generalitat de Catalunya en finançament de l'R+D+I va ser de 860,01 M€, que representa un increment d'un 6,93 % respecte de l'any 2018. Aquesta dada es considera oficial, atès que forma part del Programa anual d'actuació estadística de l'any 2019 del Pla Estadístic de Catalunya 2017-2020.

L'informe detalla els imports destinats al finançament executat l'any 2019, una comparativa amb els anys anteriors, una classificació per tipus d'actuacions, l'esforç pressupostari corresponent i, finalment, la distribució per departaments i òrgans superiors de la Generalitat. Algunes xifres destacables: l'esforç pressupostari en R+D+I, que representa un 3,22 % sobre el total de la despesa dels departaments; el 35 % que s'ha destinat a ajuts i finançament basal a l'R+D+I, és a dir, s'ha destinat a convocatòries competitives i a finançament basal de centres de recerca i de tecnologia; gairebé dues terceres parts corresponen als Fons Generals Universitaris destinats a R+D i al finançament de l'R+D+I del sistema de salut, i un 1,5 % s'ha dedicat a projectes d'innovació a l'Administració. Pel que fa a la distribució del finançament per departaments, el Departament d'Empresa i Coneixement, que és el que tenia les competències en R+D+I en el moment de l'elaboració de l'informe, representa quasi dues terceres parts del finançament, seguit pel Departament de Salut, amb un 28,5 % del finançament total de l'R+D+I. Del 6,5 % restant, pràcticament un 3 % correspon al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. La resta de departaments i òrgans superiors financen el 3,6 % del total.

La recollida de dades de finançament de l'R+D+I per elaborar aquest informe es planifica, coordina i valida des de la Sub-direcció General de Polítiques Sectorials Científiques i Tecnològiques (SGPSCiT) de la Direcció General de Recerca, que és qui elabora aquest informe. El procés de recollida de dades es duu a terme anualment i hi intervenen les unitats directives del subsector GC que promouen o financen actuacions d'R+D+I. Més de 200 persones de tots els departaments i òrgans superiors de la Generalitat de Catalunya han participat en la recollida de dades per elaborar aquest informe de 2019.

La seva difusió es duu a terme amb la publicació d'aquest informe al web de la Secretaria d'Universitats i Recerca, de la qual se'n fan ressò l'Idescat i l'Observatori de la Recerca de l'Institut d'Estudis Catalans.

Comentari: Kàtia Monés. Sub-direcció General de Polítiques Sectorials Científiques i Tecnològiques. Departament de Recerca i Universitats

Trobareu una còpia impresa d'aquest document per al [préstec](#) i la consulta a la Biblioteca d'Universitats i Recerca

Erasmus+ (2021-2027). Programa de la UE per a l'educació, la formació, la joventut i l'esport

Setè programa. Comissió Europea. Març, 2021, 359 pàg. PDF ISBN 978-92-76-29658-4

Enllaços relacionats

- [Accediu al programa Erasmus+ \(castellà\)](#)
- [Accediu al full informatiu \(castellà\)](#)
- [Accediu a la guia del programa \(castellà\)](#)
- [Accediu a la convocatòria 2021](#)

El nou programa Erasmus+ (2021-2027) va ser adoptat oficialment per la Comissió Europea el passat 25 de març. D'aquesta manera, durant set anys més el programa Erasmus seguirà proporcionant a milers de persones europees o beneficiàries de països associats oportunitats d'aprenentatge i entesa entre elles, juntament amb una experiència de mobilitat que en molts casos serà decisiva per a les seves vides.

El nou programa està dotat, en conjunt, amb més de 28.000 M€ (26.000 M€ del programa en si i 2.200 M€ de finançament extern addicional), gairebé el doble que el seu predecessor, el programa Erasmus (2014-2020), que tenia un pressupost de 14.700 M€. D'acord amb la Comissió Europea, del pressupost total, aquest primer any es destinaran 2.800 M€ al programa.

Erasmus+ és un programa que inclou 33 països i al qual es pot accedir des d'arreu del món a través de les seves activitats internacionals. Qualsevol organització pública o privada activa en els àmbits de l'educació, la formació, la joventut i l'esport pot sol·licitar finançament presentant-se a les diferents convocatòries publicades. Ja s'han publicat les [convocatòries corresponents a l'any 2021](#), algunes ja estan tancades però d'altres encara no.

Respecte al programa anterior, no hi ha canvis importants en l'estructura, si bé hi ha més accions que faciliten la inclusió, la participació i la internacionalització. El programa s'alinea amb l'Espai Europeu d'Educació per donar suport a les transicions ecològica i digital, així com a la resiliència dels sistemes d'educació i formació enfront de la pandèmia. En aquest sentit, s'ofereixen incentius als estudiants perquè, en els seus desplaçaments, facin servir mitjans de transport sostenibles, com els trens; es permet completar part de l'experiència en línia; s'impulsa, entre estudiants i professorat, l'ús responsable i intel·ligent de les eines digitals; s'obre el programa als adults que estudiïn; es permeten estades més curtes a l'estranger; s'inclouen més països extracomunitaris o es cobreixen les despeses dels acompanyants en cas de participants amb discapacitats.

A part de la mobilitat (70 % del pressupost), neixen noves iniciatives emblemàtiques amb projectes de col·laboració transfronterera entre institucions d'educació superior, com la iniciativa Universitats Europees; entre centres de formació de professorat, com les acadèmies de professors Erasmus+; entre centres d'ensenyament d'adults, com els centres d'excel·lència professional, o també el portal DiscoverEU.

El programa Erasmus+ el gestionen bàsicament els estats membres i inclou alguns projectes, sobretot els que fan referència a la modernització de les institucions d'educació superior, que estan cofinançats amb el programa europeu de recerca Horitzó Europa. Podeu consultar més detalls de les convocatòries i el programa a la guia del programa .

The geography of R&I and productivity. Regional disparities and dynamics

Direcció General de Recerca i Innovació. Comissió Europea. Desembre 2020, 43 pàg. ISBN: 978-92-76-25370-9

Enllaços relacionats

- [Accediu al document](#)

Els resultats i els rendiments que obtenen els sistemes de recerca i desenvolupament de les diferents regions i, en darrer terme, la seva traducció en productivitat, no són iguals. Com es constata en aquest informe i també al darrer [Regional Innovation Scoreboard](#) (2019), a Europa hi ha una gran disparitat regional en relació amb les capacitats d'innovació i el desenvolupament tecnològic, tant entre diferents estats com també dins dels mateixos estats, per exemple entre la capital i altres regions metropolitanes o no. En aquest informe s'examinen les tendències actuals del creixement de la productivitat i del rendiment de l'R+D a escala regional dins la Unió Europea per estudiar patrons de la convergència econòmica i quins efectes tenen les dinàmiques de l'R+D en aquesta convergència. Els autors constaten que la integració europea, econòmica, social i política ajuda a disseminar bones pràctiques i a facilitar-ne la captació per part de les economies locals i que en alguns casos s'han obtingut resultats en la bona direcció; però el ritme de la innovació continua sent molt heterogeni, cosa que representa un repte per als polítics i gestors i per a la cohesió de la UE, perquè si no es prenen mesures per revertir aquesta tendència, les disparitats poden empitjorar.

L'informe exposa que són molts els factors que contribueixen a explicar la productivitat d'una regió determinada (qualitat institucional, marc regulador, sistema educatiu, habilitats i talent, etc.), però se centra en el fet que disposar d'un sistema de recerca i innovació eficient i efectiu és clau per crear nou coneixement, traslladar-lo a la innovació, fer créixer la productivitat i augmentar la prosperitat dels països. Analitzant el rendiment dels diferents components del sistema de recerca i innovació podem identificar colls d'ampolla pel que fa a com l'R+D esdevé innovació i resultats econòmics. Per fer el salt cap a models de creixement econòmic més basats en el coneixement, Europa requereix sistemes de recerca i innovació més efectius i ecosistemes d'innovació regional més forts que facilitin la difusió i l'absorció d'aquest coneixement. L'informe també constata que encara s'ha de reforçar la qualitat dels sistemes de recerca i desenvolupament de les regions, especialment de les menys desenvolupades, i s'ha de potenciar la seva efectivitat per traduir l'R+D en retorns econòmics positius. En aquestes regions s'ha de reforçar el paper de les universitats i els centres de recerca en la difusió del coneixement i en l'adopció de solucions innovadores, mentre mantenen el seu focus en la creació de coneixement.

En la primera part, l'informe examina les diferents dinàmiques regionals en relació amb el creixement de la productivitat a escala europea, tot analitzant les tendències principals en la productivitat de les regions, de les capitals, de les àrees urbanes i perifèriques i de les empreses. A continuació, estudia la relació entre els sistemes d'R+D i la productivitat analitzant el rendiment i la progressió d'aquests sistemes de recerca i innovació regionals en funció de diferents indicadors com, entre d'altres, la despesa en R+D, les publicacions científiques i les patents. I s'analitza la relació entre el rendiment d'aquests sistemes d'R+D i els seus resultats econòmics. A les conclusions, els autors indiquen un conjunt de possibles polítiques per fer créixer la innovació en les regions més desfavorides per tal d'augmentar la productivitat i aturar la divisió persistent en innovació a Europa. Defensen que, per afavorir les regions menys desenvolupades, els sistemes d'innovació regional es podrien centrar a potenciar aspectes complementaris mitjançant l'estratègia d'especialització intel·ligent, i a treballar amb formes d'innovació no tan basades en recerca i més en desenvolupament.

Trobareu una còpia impresa d'aquest document per al [préstec](#) i la consulta a la Biblioteca d'Universitats i Recerca

Las universidades españolas. Una perspectiva autonómica. 2020

Fundación CYD. Abril, 2021.

Enllaços relacionats

- [Accediu a l'informe](#)
- [Accediu al capítol dedicat a Catalunya](#)

S'ha publicat, per vuitè any consecutiu, aquest informe amb la informació actualitzada de tot el sistema universitari espanyol, dividida per comunitats autònomes, que ens dona a conèixer les principals característiques de persones matriculades i graduades, d'inserció laboral, de finançament i d'altres branques, com ara la investigació o la transferència de coneixement. La publicació la formen un total de 18 informes individuals, un per cada comunitat i un amb dades a escala estatal. Hi trobem les dades desglossades territorialment tant per comunitat com per universitats dins de cada comunitat.

L'informe ens dona la distribució per comunitats del nombre de persones matriculades i ja graduades, així com de personal docent i investigador i la proporció de dones en cada una d'aquestes categories, durant el curs 2018-2019. També del grau d'especialització i d'internacionalització dels alumnes de cada comunitat, a més d'indicadors del seu rendiment acadèmic. Respecte a l'oferta de les universitats públiques detalla, per comunitats, el percentatge de places ofertes que queden sense cobrir, les despeses per alumne o la recaptació per matrícules. També es recullen, per comunitats, altres indicadors com el nombre i la qualitat de les publicacions científiques, les patents, la despesa interna d'R+D o el nombre d'investigadors, i resultats relacionats amb el mercat de treball i la inserció laboral de les persones graduades, d'acord amb la informació més recent de què es disposa (Enquesta d'inserció laboral dels titulats universitaris 2019 de l'INE).

Podeu consultar els resultats principals de l'informe a la [nota de premsa](#) que va fer la mateixa Fundació CYD.

Al capítol que l'informe dedica a Catalunya podreu comprovar els resultats que s'obtenen per a tots aquests indicadors, en conjunt, en comparació amb les altres comunitats autònomes espanyoles i desglossats per universitats catalanes. En general, el sistema universitari català ocupa posicions capdavanteres en tots els indicadors reportats, però només és líder en pocs casos, com ara en el nombre de publicacions científiques universitàries o en la proporció de professorat estranger. Pel que fa als diferents indicadors reportats respecte al mercat de treball i a la inserció laboral de les persones titulades, els resultats en general també són força positius. D'altra banda, les universitats catalanes presenten la proporció més gran d'Espanya entre matrícula de nou ingrés per preinscripció i places ofertes, amb menys de dues places de cada 100 sense cobrir, i les públiques i presencials destaquen per ser les que més ingressen per alumne pel que fa a taxes i preus públics i les segones amb menys transferències corrents i de capital per alumne.

Reproducibility of scientific results in the EU

Lee Baker, Wainer Lusoli et al. Direcció General de Recerca i Innovació. Comissió Europea. Desembre 2020, 32 pàg. ISBN 978-92-76-19888-8

Enllaços relacionats

- [Accediu al document](#)

Aquest informe analitza la reproductibilitat dels resultats científics. Té com a objectiu comprendre la manca de reproductibilitat existent a Europa i ajudar a dissenyar una resposta adequada en el context de recerca i innovació de la Unió Europea (UE). Es basa en un estudi de camp i en un seminari d'experts. A l'informe trobem extractes de les opinions d'aquests experts, ben diferenciades (en cursiva). També s'hi fan recomanacions concretes de possibles accions que pot dur a terme la Comissió Europea: apareixen dins el text però en requadres i destacats separats sota el títol «Possible actions».

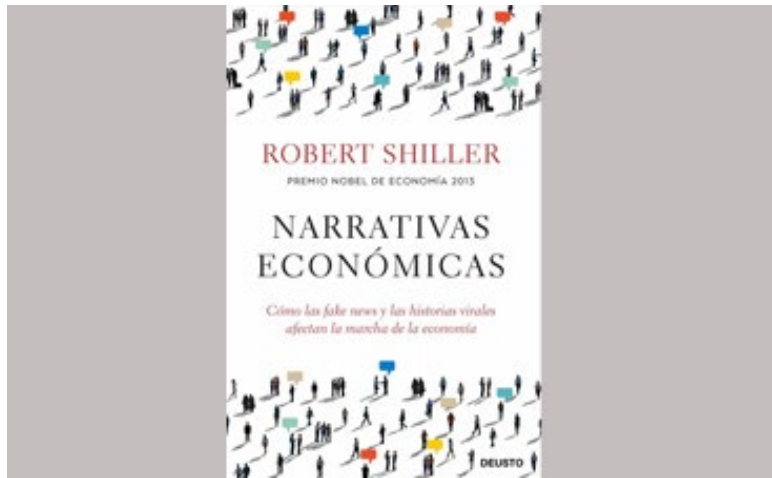
Es considera la reproductibilitat com un continu de pràctiques basat en tres processos principals de recerca: reproducció, replicació i reutilització. Reproducció es refereix a la recreació d'un estudi per part d'un tercer, mitjançant la configuració original, les dades i la metodologia d'anàlisi (per exemple, per a la certificació). La replicació s'utilitza per a la recreació més general dels resultats, mitjançant el mateix mètode analític, però en diferents conjunts de dades (per exemple, per a la comparació). I reutilització es refereix a la possibilitat de tornar a utilitzar els resultats més enllà del context de recerca original, tant dins com fora de la disciplina científica original (per a la innovació, per exemple, per a la transferència o per a la investigació transdisciplinària).

La reproductibilitat dels resultats es planteja que té valor com a mecanisme per garantir una bona ciència basada en afirmacions veraces, i com a motor de descobriment i innovació. També es fa una revisió sobre la manca creixent de reproductibilitat en la ciència moderna, denominada «crisi de reproductibilitat». S'exploren els trets principals i les causes subjacents de la manca de reproductibilitat, inclosos els biaixos, el mal disseny experimental i les estadístiques, els problemes relacionats amb la presentació d'informes científics, la cultura de la investigació, els factors relacionats amb la carrera i l'economia. L'informe també revisa les activitats recents que han dut a terme científics, finançadors de la investigació i editors amb l'objectiu de mitigar la manca de reproductibilitat i cataloga una sèrie de possibles solucions per a la manca de reproductibilitat que es troben en la literatura. Finalment, proporciona consells concrets per a l'acció política que puguin augmentar la reproductibilitat en tres àmbits clau de l'R+D+I europea: les directrius, el sistema de subvencions de la recerca, i formació i carreres professionals.

Trobareu una còpia impresa d'aquest document per al [préstec](#) i la consulta a la Biblioteca d'Universitats i Recerca

Narrativas económicas. Cómo las fake news y las historias virales afectan la marcha de la economía

Robert J. Shiller. Premi Nobel d'Economia 2013. Ed. Deusto, gener 2021, 488 pàg. ISBN: 978-8423432165

La polarització política a escala internacional i en els debats, i la representació d'aquest fet en cada vegada més eleccions i parlaments, ha consolidat la presència de termes com ara *fake news* o *viral*, així com les posicions antagòniques sobre una mateixa realitat o dada. Aquestes situacions, que en la ciència més física o matemàtica serien efímeres perquè s'imposarien la realitat i l'observació científica, en les ciències socials, com ara l'economia, a més de poder ser duradores, repetitives i persistents —malgrat partir d'una falsedat—, poden acabar sent la millor explicació de la realitat, perquè aquesta darrera s'adapta a la primera falsedat mitjançant fenòmens com ara la flexibilitat, les expectatives autoacomplertes o els fenòmens de seguidisme i imitació.

Robert J. Shiller, premi Nobel el 2013 per les seves anàlisis empíriques sobre els preus dels actius financers, que no acaben modelant-se perfectament des de les teories d'eficiència (el preu recull tota la informació disponible) ni de racionalitat (elecció òptima) dels mercats, va introduir l'adjectiu irracional per descriure algunes de les bombolles i crisis financeres recents. En el llibre *Narrativas económicas*, fa una anàlisi de narratives o explicacions que s'han popularitzat, per mostrar com poden afectar el comportament individual i col·lectiu i l'explicació tant de fets passats com d'expectatives futures, en el sentit que aquestes narratives no queden vinculades o associades inequívocament a un fet, sinó que es fan servir com a base d'explicacions i justificacions de forma recurrent.

Així, Shiller ens alerta, per no caure en les espirals d'aquestes narratives i amb l'objectiu d'intentar millorar la comprensió i la predicció dels fenòmens financers més mediàtics: crisis, recessions, bombolles, etc., atès que les relacions i les prediccions que s'hi poden associar poden ser *fake news* o descripcions irreals de l'impacte, sinó és que acaben sent-ne la justificació dominant. Alhora, també ens introdueix en aquestes narratives populars, perquè puguem ampliar la nostra visió i entendre més fàcilment els fenòmens i esdeveniments econòmics.

Tota una nova manera d'explicar i endinsar-se en les teories i els esdeveniments econòmics, que obvia els grans conceptes i models de la teoria moderna (visió més matemàtica), per explicar o contextualitzar els fenòmens econòmics des de narratives que descriuen i justifiquen relacions i impactes de forma més argumental. Unes narratives que, com la conjuntura pandèmica que actualment estem vivint, necessiten una taxa de contagi per ser prou dominants en l'explicació de les decisions i acabar sent profecies autoacomplertes. La narrativa pot influir en l'imaginari dels agents econòmics, que acabaran acceptant com a vàlid el que diu aquesta narrativa i actuaran en conseqüència. D'aquesta manera, la tesi final de la narrativa i les decisions que hi donen suport acaben sent vàlides o correctes perquè els preus i les variables econòmiques s'ajusten a aquesta narrativa.

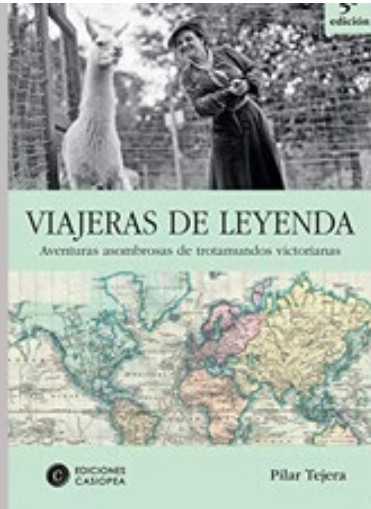
El llibre s'estructura en quatre parts (els inicis, els fonaments, la persistència i els avenços de les narratives econòmiques) i es completa amb un apèndix, malauradament molt actual per la conjuntura pandèmica de la COVID-19, que aplica models epidemiològics en l'explicació i la propagació de l'èxit de les narratives econòmiques: és a dir, a partir d'una certa taxa de contagi i unes condicions determinades —que en el símil de la narrativa seria quan hi ha prou agents econòmics que la comparteixen i actuen en conseqüència— la narrativa passa a ser imparable. Un llibre que no requereix un alt bagatge teòric ni matemàtic; la conjuntura pandèmica i la polarització política dels darrers mesos facilitaran la comprensió de molts termes i símils. Això en fa més actual la lectura, malgrat que l'economia en general explica i modela el passat. Un llibre, per tant, recomanable per a aquests temps d'incertesa i variabilitat científica en la justificació i la defensa de les decisions i l'argumentació polítiques.

Comentari: David Ceballos. Departament de Recerca i Universitats

El llibre està disponible per al [préstec](#) i la consulta a la Biblioteca d'Universitats i Recerca

Viajeras de leyenda. Aventuras asombrosas de trotamundos victorianas

Pilar Tejera Osuna. Ed. Casiopea, 2016, 374 pàg. ISBN: 978-8461431915

Aquest llibre ens endinsa en la vida i peripècies de dones britàniques de famílies benestants que, en el segle XIX, van trencar l'estereotip del paper adjudicat: bones esposes, bones mares. Tot i que en alguns casos van exercir aquest rol, les seves ànsies de llibertat, coneixements, experiències i aventures exòtiques les van dur a explorar continents, o fins i tot a fer la volta al món.

En la majoria dels casos anaven soles i es costejaven les expedicions, i en d'altres més minoritaris acompanyaven els seus marits a destinacions llunyanes. Tenen en comú, malgrat que les separin dècades en els seus viatges, no haver-se penedit mai de la seva decisió, tot i haver viscut situacions molt dures, haver superat dificultats amb més o menys èxit, haver-se enfrontat a un destí ben incert. Algunes d'elles van adoptar els nous costums locals i van deixar enrere, per sempre més, la seva terra natal.

Totes elles van fer un treball de camp molt ben documentat, que abocaven en un llibre de viatges amb èxit de vendes assegurat. La plasmació botànica en dibuixos i pintures propiciaven entre la comunitat científica europea el descobriment i la classificació de noves plantes i arbres desconeguts fins llavors, igual que succeïa amb les recol·leccions d'insectes que duïen a terme. El recull d'escrits, en format de diari o llibre, proporcionava un precís retrat etnogràfic, socioeconòmic i polític de les poblacions que visitaven o amb les quals vivien aquestes exploradores, alhora que posaven en dubte la influència discutible de la colonització i l'uropeïtzació en els costums locals.

Viajeras de Leyenda és un homenatge a aquestes pioneres atípiques del segle XIX, inicialment incompreses i després reconegudes per la societat científica, que van lluitar contra l'estigma masculí que imposava que ser dona no era compatible amb viatjar a indrets fora d'Europa. Intrèpides, incansables, aventureres, cultes, van trencar l'estereotip que una dona no podia ser geògrafa, pintora o viatgera, ni encarar expedicions... Ni decidir el seu futur amb llibertat.

Aquest llibre està en préstec a la Biblioteca del Departament de Recerca i Universitats. Si voleu llegir més sobre aquestes i altres viatgeres, l'Institut Català de la Dona disposa d'una Guia bibliogràfica sobre Dones viatgeres.

Comentari: Anna Lahosà. Servei de Programació i Ordenació Universitària. Direcció General d'Universitats. Departament de Recerca i Universitats.

El llibre està disponible per al [préstec](#) i la consulta a la Biblioteca d'Universitats i Recerca

Plataforma Open Research Europe

Directorate-General for DG RTD, març, 2021. Horizon 2020. European Commission

Enllaços relacionats

- [Accediu a la plataforma](#)

El mes de març passat, la Unió Europea va llançar oficialment la seva nova plataforma de publicació amb accés obert. La plataforma ofereix una publicació ràpida i una revisió d'experts oberta per a les investigacions de qualsevol àmbit temàtic derivades de projectes finançats pels programes Horitzó 2020 i Horitzó Europa. Cada publicació ha de tenir, com a mínim, un autor que hagi estat, o encara sigui, beneficiari d'una subvenció de la UE. Amb aquesta plataforma es facilita als investigadors beneficiaris d'aquests programes poder complir els requisits de publicar en revistes d'accés obert els resultats que obtinguin de les seves recerques finançades. Publicar a la plataforma és opcional, però cal tenir en compte que el nou programa Horitzó Europa obliga els investigadors beneficiaris a publicar els seus resultats en revistes d'accés obert. També proporciona als investigadors una eina per poder compartir els seus resultats de manera ràpida, evita els retards i els costos elevats, facilita la discussió científica oberta i constructiva, i elimina les barreres per poder reutilitzar els resultats. La plataforma és gratuïta, fins i tot, un cop finalitzada la subvenció, resta disponible per als autors. A totes les publicacions que hi hagi en aquesta plataforma hi podran accedir sense cost tots els investigadors i els ciutadans en general.

Open Research Europe inclou un sistema obert de revisió d'experts. Això vol dir que totes les publicacions són revisades per homòlegs (peer) i les revisions també es publiquen. Els noms dels revisors també es coneixen. Tot el procés és obert. Quan una publicació se sotmet a revisió ja és accessible com a preprint no revisat (non peer-reviewed preprint). Quan el preprint ja està publicat se seleccionen els revisors, als quals es convida a comentar l'article. Un cop acceptat, un article s'envia als principals repositoris i bases de dades d'indexació. Tots els materials que acompanyin les publicacions (conjunts de dades, descripcions metodològiques, programaris utilitzats, etc.) es podran dipositar al repositori del [European Science Cloud \(ESOC\)](#) i, d'aquesta manera, la plataforma hi està indirectament relacionada. Actualment ja hi ha diverses publicacions presentades a la plataforma, algunes d'acceptades definitivament, d'altres com a preprints.

De moment totes les publicacions han de ser en anglès, però s'està estudiant com traduir els resums i les metadades a altres llengües. Els articles publicats per aquesta plataforma estan classificats en sis àrees temàtiques: ciències naturals, enginyeria i tecnologia, ciències mèdiques, ciències agràries, ciències socials, i humanitats i arts. Hi pot haver diferents tipus de publicacions: articles de recerca, informes breus, assajos, dades o articles de mètodes, entre d'altres. La plataforma compta amb un Consell Científic Assessor format per experts i científics de tots els camps i de totes les nacionalitats, i ha estat implementada per F1000, el sistema d'accés obert en ciències de la vida de l'editor Taylor & Francis.

Per a més informació, al lloc web de l'Open Research Europe s'hi poden consultar polítiques, procés de publicació, Consell Científic Assessor, informació i instruccions per al flux de treball d'enviament i una secció de preguntes més freqüents (FAQ).

De la referencia a la toma de decisión: ¿Para qué sirven los ranking universitarios?

Teodoro Luque (Universidad de Granada). Blog Fundación CYD, abril, 2021

Enllaços relacionats

- [Accediu al post](#)

Cada any, quan apareixen els resultats dels diferents rànquings universitaris, hi ha molt soroll mediàtic i es donen molts abusos de comunicació per part de les universitats en relació amb el seu posicionament en aquests rànquings. Per això cal posar-los en context. En aquest article d'opinió, l'autor analitza les funcions dels rànquings universitaris com a eines de referència, de planificació i anàlisi, útils per a la presa de decisions i la gestió institucional, i defensa que els rànquings en si mateixos no són subjectes amb drets i obligacions, però sí que ho són les persones que els utilitzen i, per tant, s'han de fer servir amb cautela i responsabilitat, per evitar-ne els abusos.

Segons l'autor, un rànquing universitari ordena les universitats, però no n'hi ha cap que sigui perfecte, tots utilitzen metodologies que, encara que siguin rigoroses, són limitades i susceptibles de ser criticades en aspectes concrets. Hi ha una gran varietat de classificacions de les universitats esbiaixades cap a una o diverses dimensions, que són les que es mesuren en els diferents rànquings (recerca, innovació, bibliometria, internacionalització, digitalització, relacions amb les empreses, sostenibilitat, docència...). Per tant, els rànquings no es poden fer servir per extraure conclusions sobre coses que no registren. Se n'espera que siguin útils, ja que ens permeten veure les associacions entre l'ordre que estableixen i alguns indicadors universitaris. L'anàlisi dels indicadors amb què es forma cada rànquing ens permet conèixer les raons que expliquen els canvis de posició i l'evolució de cada universitat en el temps. Es poden fer servir per a moltes coses i en aquest article se n'examinen unes quantes, però cal ser conscients de les limitacions que tenen i que només ens donen una aproximació imperfecta a la realitat.

Més que no pas saber la posició puntual d'una universitat en un moment determinat, que estarà condicionada per moltes coses —com ara la mida de la universitat, els seus ingressos, el grau d'autonomia de la seva gestió, el nombre de professors, la proporció de sexe masculí entre l'alumnat o les variables concretes que es mesurin—, l'autor defensa que la utilitat més interessant dels rànquings és conèixer l'evolució d'aquesta posició al llarg del temps, per avaluar —amb prudència perquè cal considerar molts factors— si l'execució de determinades polítiques, programes o plans en una universitat o en un sistema universitari es tradueix en una millora de certs indicadors i, per tant, en un ascens de posició en el rànquing. El seguiment de les universitats en els rànquings al llarg del temps també permet identificar tendències dels resultats d'unes universitats comparades amb d'altres, sense perdre mai de vista què mesura el rànquing.